

Redaktör: Lars Rombo

Nr 400, utskrivet v 43 2023

Kära läsare!

Känns bra att ha Anja med som hjälp till Reserådet. Nu kommer snart en ändrad indikation för MPR och allergi flik 15. Enligt Anja kan man ge MPR trots tidigare anafylaktisk reaktion med ägg. Stanna en timme efteråt för observation får räcka.

Vi är dessutom så gott som klara med pärm 1 flikarna 1-4 som uppdateras kommande vecka. Jag märker själv nyttigt det var att påminnas om vad som gäller och rekommenderar alla en omläsning!

Och så får jag allt fler frågor om Arexvy och Abrysvo vacciner mot RS-infektioner. Vissa mottagningar har redan börjat vaccinera medan andra inte lyckats få några doser levererade. Jag förstår om bristen är stor men rekommenderar åtminstone ett samtal till fabrikanter svenska kontor och med Oriola så har man gjort vad man kan.

Fråga: Liten fråga angående rabiesvaccinering. Förr var det alltid tre doser 0,7,21 dagar, alt 28 som gällde för ett preexpositionsprofylax, (Fass). Numera har jag förstått att det räcker med två doser, (Verorab, Rapipur), man tar då två doser innan avresa, med cirka en månads mellanrum. Är detta vedertaget?

Svar: Ja, till och med med en veckas intervall.

Fråga: Många har frågor kring denguefeber och Qdenga nu. Vi ska snart få en ny föreläsning kring detta så hoppas bli lite tryggare inför rådgivning men i väntan på det skulle jag behöva lite stöd. Familj med två vuxna och två barn. Barnen är båda 13 år. De skall resa till Thailand i två veckor (Phuket-området). Planerar elefantridning. De har fått höra att det är mycket myggor där. Nästa år reser även pappan, som är från Filippinerna, med sina döttrar till

Filippinerna i 7 veckor. Mamman har välinställd diabetes typ 1 och en njursvikt i stadium 4 med en njurfunktion på 20 %. Myggorna älskar henne. Övriga i familjen är friska. Samtliga har fullgott hepatitskydd. Jag rekommenderar dem Dukoral, tänker Ixiaro till pappan och barnen. Kanske även en andra dos till mamman som tagit en dos 2008. (Hon blev sedan gravid och tog ej dos 2). Tänker även rekommendera Vivotif, i alla fall till pappan och döttrarna. Booster av grundskydd till föräldrarna. Info kring rabies och malaria osv. De reser redan 11/11. Borde de ta vaccin mot Dengue undrar de? De hinner ju bara en dos före första resan.

Svar: Nej, tiden för denna resa är kort och de hinner bara en dos. Kanske vet vi mer när de skall resa nästa gång om de då kommer mer än 3 månader före avresa.

Fråga: Jag har ett par som tog Shingrix 2/12-22 på en privat klinik och fick information att de kan ta den andra dosen inom 1 år. Idag kommer de för den andra dosen. Ska jag räkna detta som dos 2?

Svar: Ja men berätta gärna att det är utanför intervallet som rekommenderas.

Fråga: Jag jobbar som skolläkare på en del av min arbetstid sedan många år tillbaka. Vi har gett eleverna i åk 2 Priorix under ganska många år. Den sprutan har vi brukat ge subcutant. Jag tycker mig minnas att jag vid något tillfälle hört dig berätta att du rekommenderar levande vaccin subcutant för att de ska få möjlighet att "växa till" innan immunförsvaret tar hand om dem. På så sätt skulle man få ett lite kraftigare immunologiskt svar än om vaccinet gavs intramuskulärt. Genom en omfattande upphandling har det nu beslutats att vi inte längre ska använda Priorix utan istället ge M-M-RVAXPRO. Problemet är bara att M-M-RVAXPRO svider mer än Priorix. Det är något som flera skol-sköterskor, liksom sköterskor på BVC, upplever. För att minska svedan vid sticket har vi uppmanats att ge det här vaccinet intramuskulärt.

Jag bara undrar om man i så fall får lika bra långtidsskydd. Vad tror du?

Svar: Håller med dig men nu vet vi att det går medicinskt sett lika bra att ge im som sc (nyare studier).

Fråga: Har en 21-årig kvinna som skall ut och resa i cirka 6 månader. Till största delen Asien, med start i Thailand, men skall även över till Karibien. Exakta destinationer kommer hon ta som de kommer. Vilka vaccin rekommenderas? Tänker själv Twinrix, japansk encefalit och eventuellt tyfoid? Vad skulle ni rekommendera kring gula febern-vaccin? Tänker om hon mellanlandar i Sydamerika?

Svar: Omöjligt att svara på när hon inte vet mer men ditt förslag är säkert bra. En mellanlandning i Sydamerika motiverar inte vaccin mot gula febern.

Fråga: Träffat en man, 57 år gammal, som om tre veckor ska åka på tjänsteresa till Colombia. Ska vara där i en vecka nu men kommer att göra fler kortare resor dit framöver. Ska nu denna resa vara några dagar i Bogotá och några dagar i Cartagena. Ska inte ut på landsbygden. Han vill gärna vaccinera sig mot denguefeber. Är det motiverat tycker du? Han hinner bara få en dos innan han reser. Kan han ta gula febern-vaccin samtidigt som vaccin mot dengue-feber?

Svar: Låter inte som att han behöver vaccin mot gula febern för denna resa (= ej endemiskt område). Inte aktuellt med denguevaccin eftersom han inte hinner få två doser.

Fråga: Har en 31-årig pat. som ska åka till Vietnam och Kambodja. Är i Vietnam i 4 och Kambodja i 2 veckor. Har fått tre doser Twinrix, Boostrix Polio 2018, två doser Ixiaro 2018. Ska inte vara i djungel men ska resa runt. Har fått recept på Dukoral och Vivotif. Ska han ha malariatabl att ta vid behov? Ska skriva ut malariakarta och visa var det är risk. Eller räcker det med myggskyddande åtgärder? Jag undrar gällande Ixiaro, är det en booster eller två nya doser? Har gått mer än 24 månader sedan sist.

Svar: Myggsticksprefylax räcker långt om han håller sig till "turiststråk" men söka sjukvård vid feber är ett måste. En booster Ixiaro räcker.

Fråga: Denna sommar har vi vaccinerat mycket mot TBE. Tänk om folk kunde hålla reda på sina vaccinationer. Jag har fått lära mig (har vaccinerat i 25 år och är utbildad av Lasse och Lasse) att en vaccination alltid är en vaccination. Har försökt klura ut enl schemat i Reserådet vilken vaccination man ska ge om inte schemat följts på TBE - inte helt enkelt. Då säger en kollega idag att hon fått lära sig att om det gått mer än 10 år sedan sista vaccinationen då ska man börja om.

Svar: En dos är alltid (nästan) en dos. Vi börjar inte om även om det gått mycket för lång tid

Svar på förra månadens fall:

Fråga: Jag har fått ordination från specialistvården på att ge en dos Apexxnar (att vaccinera gratis på vårdcentralen) till en pat som fått cochleainplantat. Skall pat ha Pneumovax två månader efter? Hon har aldrig vaccinerats mot pneumokocksjukdom tidigare.

Svar: Bra fråga där det inte finns något säkert svar. Jag och flera andra regioner avstår, bland annat eftersom redan Apexxnar innehåller alla utom fyra av serotyperna i Pneumovax.

Månadens fall:

Fråga om hållbarhet: I går stod vårt kylskåp öppet från 17.00 till 08.00 i dag. Mätt temperatur klockan 08.00 var 15 grader. Ska jag kassera Twinrix och diTebooster eller har du en uppfattning om de håller än?